

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **S. A., narozen X**
státní příslušník X
toho času v X

zastoupen advokátem Mgr. Jindřichem Lechovským
sídlem Šlejnická 1547/13, 160 00 Praha 6

proti
žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké
policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**
sídlem Křižíkova 8, 186 31 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS-327556-15/ČJ-2019-010022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci, Mgr. Jindřichu Lechovskému, se přiznává odměna ve výši 8 228 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručenou dne 13. 12. 2019 a dále doplněnou ustanoveným zástupcem podáním odeslaným dne 27. 1. 2020, domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS-327556-15/ČJ-2019-010022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná rozhodla, že se žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území na

území Č. r., ve znění účinném od 1. 9. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajišťuje za účelem správního vyhoštění s tím, že se doba zajištění stanoví na X dnů ode dne omezení osobní svobody.

2. Žalobce po doplnění žaloby ustanoveným zástupcem s odkazem na usnesení rozšířeného senátu N. s. s. (dále jen „NSS“) ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publikované pod č. X Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, namítá, že žalovaná nesprávně posoudila možnost realizace vyhoštění žalobce do A., který odtud u. p. h. k. m. ze s. s. r., vyšla jen z nekonkrétního závazného stanoviska M. v., o. a. a m. p. (dále jen „m.“), a nijak se nevypořádala s konkrétními tvrzeními žalobce o vážné újme, která mu h. v zemi původu. V případě újmy h. ze strany s. o. se měla žalovaná tím, zda je žalobci jeho země schopna poskytnout dostatečnou ochranu, tj. tím, zda v A. existuje účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání případů k. m. a zda žalobce má k takovému systému přístup. Systém, který by zaručil, že žalobci nebude způsobena vážná újma, přitom podle něj v A. nefunguje. Schopnosti státu účinně poskytovat žalobci ochranu jsou velmi limitované a po žalobci nelze žádat, aby v A. setrval a obracel se se svými problémy na tamější úřady. Na převážné části území A. nemá centrální vláda vliv a neuplatňuje se zde soudní ani výkonná moc, což žalovaná ani m. nevzali v potaz.
3. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala obsah správního spisu a shrnula argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí. K uplatněnému žalobnímu bodu konstatovala, že závazné stanovisko m. ze dne 4. 12. 2019 dospělo k závěru, že žalobci nehrozí konkrétní nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení v případě návratu do vlasti. Žalobce neuvedl, že by měl jakékoliv problémy s tamějšími orgány, přičemž o k. m. se vyjádřil jen obecně, sám ani nevěděl, co si má pod tím představovat, s tím, že konkrétní důvod zná jen j. o., přičemž připustil, že se situace za dobu jeho nepřítomnosti mohla změnit. Žalobce je dospělý, není zranitelnou osobou a má možnost případně zmíněné problémy řešit ve své vlasti přestěhováním nebo kontaktováním státních úřadů. Žalovaná tak uzavírá, že při zajištění žalobce postupovala v souladu s platnými právními předpisy, její rozhodnutí má veškeré nezbytné náležitosti a žalobce nekrátilo na jeho právech. Žalovaná proto navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a žaloba po včasném odstranění jejích vad na výzvu soudu obsahuje všechny nezbytné náležitosti. Žaloba je tedy věcně projednatelná.
5. Soud dále zjistil, že M. v. vydalo dne 10. 12. 2019, pod č. j. OAM-491/LE-BA02-BA04-PS-2019 rozhodnutí, jímž rozhodlo podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž doba trvání zajištění byla stanovena do X. Toto rozhodnutí bylo žalobci oznámeno dne 11. 12. 2019. Podle § 125 odst. 6 věty třetí zákona o pobytu cizinců oznámením rozhodnutí o zajištění podle § 46a zákona o azylu se dosavadní rozhodnutí o zajištění podle tohoto zákona ruší.
6. Soud však uvážil, že zrušení rozhodnutí o zajištění v důsledku vydání rozhodnutí o zajištění podle § 46a zákona o azylu je automatickým následkem, jenž nastává přímo ze zákona a není výrazem posouzení zákonnosti a správnosti předchozího rozhodnutí o zajištění. Následkem zrušení rozhodnutí o zajištění pak není propuštění cizince ze zajištění, neboť k němu dochází v situaci, kdy je vydáno nové rozhodnutí zajištění (rozhodnutí o tzv. přezajištění), takže cizinec je nadále zajištěn, pouze se mění právní

titul, na jehož základě je zajištěn. Tato nová právní úprava, účinná od 31. 7. 2019, nahradila předchozí právní úpravu, podle níž zanikala vydáním nového rozhodnutí o zajištění platnost dosavadního rozhodnutí o zajištění. V důvodové zprávě k zákonu č. 176/2019 je k novelizaci tohoto ustanovení uvedeno: „*Technická změna reagující na existenci nejen rozhodnutí o zajištění, ale i rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Dále se ustanovuje tentýž vztah k rozhodnutím vydaným podle zákona o azylu, tedy vždy to první rozhodnutí bude ex lege zrušeno. Rovněž je volena jasnější terminologie s ohledem na správní řád. Původní rozhodnutí, které je ex lege rušeno, přestává mít právní účinky oznámením dalšího rozhodnutí*“ (P. s. P. Č. r., 8. v. o., s. t. č. 203, dostupný na www.psp.cz). Z důvodové zprávy tedy nevyplývá, že by cílem novely bylo jakkoliv ovlivnit probíhající soudní přezkum rozhodnutí o zajištění. Existence správního rozhodnutí je podmínkou soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Pokud dojde v průběhu řízení ke zrušení rozhodnutí, odpadá tím jeho předmět. Důsledkem tohoto neodstranitelného nedostatku podmínek řízení je odmítnutí žaloby na základě § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Azs 182/2018-21).

7. Výše naznačený procesní důsledek by však nebyl v dané situaci souladný s právem na spravedlivý proces [čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod vyhlášené usnesením předsednictva Č. n. r. pod č. 2/1993 Sb. (dále jen „Listina“)] a s procesními zárukami souvisejícími s právem na svobodu [podle čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění pozdějších protokolů, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen Úmluva)], má každý, kdo byl zbaven svobody, právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení osobní svobody nezákonné]. Dále je třeba vážit též soulad takového postupu s právem E. u. Zajištění za účelem správního vyhoštění má právní základ v čl. 15 až 18 směrnice E. p. a R. 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“). Podle čl. 15 odst. 2 této směrnice musí členské státy v případě, kdy o zajištění rozhodují správní orgány, zajistit, aby mohl být na žádost žadatele proveden rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění. Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn. Jelikož při vydání napadeného rozhodnutí byly aplikovány předpisy E. u., vztahuje se na daný případ čl. 47 Listiny základních práv E. u. (dále jen „Listina EU“), podle něhož má žalobce právo na účinné prostředky nápravy před soudem, jeho věc musí být projednána spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem.
8. V této otázce se zdejší soud ztotožňuje se svými závěry vyslovenými v obdobných věcech v rozsudcích ze dne 14. 1. 2020, č. j. 53 A 20/2019-55, a ze dne 20. 1. 2020, č. j. 45 A 20/2019-33: „[10.] Soulad odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců s výše uvedenými právy žalobce lze poměřit s využitím argumentů, které Ú. s. (viz náleze ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17), N. s. s. (rozsudek ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 Azs 320/2017 – 20) a g. a. S. d. E. u. (viz stanovisko E. S. ze dne 31. 1. 2019 ve věci C-704/17) formulovaly vůči dřívější právní úpravě obsažené v § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 222/2017 Sb. Tato právní úprava ukládala soudům všech stupňů zastavit řízení ve věci přezkoumání rozhodnutí o zajištění, jestliže byl cizinec ze zajištění propuštěn. Tato právní úprava byla zrušena výše uvedeným náleze Ú. s. Ú. s. v nálezu s odkazem na judikaturu E. s. pro lidská práva (dále jen „ESLP“) zdůraznil, že právo na přístup k soudu se nevyčerpává pouhým předložením věci k rozhodnutí,

ale obsahuje také právo na rozhodnutí o ní soudem (odst. 48 a 64). Prvním důvodem, pro nějž je třeba trvat na podrobení rozhodnutí o zajištění soudní kontrole, je, že omezení (zbavení) osobní svobody je principiálně natolik citelným zásahem do tělesné a duševní integrity, že přezkum zákonnosti takového omezení musí být proveden v úplnosti. Druhým důvodem je nezbytnost zachovat možnost osoby držené v detenci požadovat v případě soudního rozhodnutí o nezákonnosti omezení osobní svobody odškodnění proti státu (odst. 65 a 68). Ú. s. dále z judikatury ESLP citoval závěr o důležitosti okamžité a urychlené soudní kontroly omezení osobní svobody, včetně možnosti nařídít propuštění (odst. 66). Postrádalo by smyslu, jestliže by soudní kontrola detence byla možná pouze po dobu, po kterou účinky takového opatření trvají (odst. 67). N. s. s. se v citovaném rozsudku zabýval zajištěním cizince dle [návrátové směrnice], která ovšem obsahuje obdobnou formulaci povinností členských států, pokud jde o soudní přezkum rozhodnutí o zajištění, jako přijímací směrnice. Tato pravidla obsažená ve směrnici, která konkretizují čl. 47 Listiny EU, zakládají cizinci právo být zajištěn pouze v souladu s podmínkami uvedenými ve směrnici a právo na soudní přezkum rozhodnutí o zajištění v přiměřené době. S právem na co nejrychlejší projednání věci soudem je spojeno právo na neprodlené propuštění ze zajištění (odst. 64 a 66). Pokud by soud nestihl rozhodnout o žalobě proti rozhodnutí o zajištění dříve, než by byl cizinec ze zajištění propuštěn, takže soudní řízení by muselo být zastaveno, nedostalo by se cizinci efektivní soudní ochrany ve smyslu směrnice. Z evropského práva plyne též právo na poskytnutí náhrady škody či nemateriální újmy z důvodu porušení evropského práva, jehož vymáhání nemohou členské státy nepřiměřeně ztěžovat, či dokonce znemožňovat (odst. 65 a 66). Rovněž z analýzy provedené generální advokátkou Soudního dvora EU vyplývá, že evropské právo klade důraz na rychlý soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění a neprodlené propuštění cizince ze zajištění, je-li rozhodnutí shledáno nezákonným. Procesní záruky garantované ve vztahu k přezkumu rozhodnutí o zajištění evropským právem je třeba vykládat v návaznosti na záruky plynoucí z čl. 5 Úmluvy (odst. 36 a násl. stanoviska).

9. [11] V případě, že by vydání rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění mělo za následek odmítnutí žaloby proti rozhodnutí o zajištění, neznamená to, na rozdíl od právní úpravy zavedené zákonem č. 222/2017 Sb. (zastavení soudního řízení), že by tím byl zcela vyloučen soudní přezkum rozhodnutí ve věci zajištění. Podmínky pro odmítnutí žaloby by totiž byly splněny pouze v okamžiku, kdy by bylo vydáno jiné rozhodnutí o zajištění cizince (nové rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o tzv. přezajištění v režimu zákona o azylu), které lze soudně napadnout a přezkoumat. Vždy zde zůstane jedno rozhodnutí ve věci zajištění, které je poslední a které nemůže být ex lege zrušeno na základě § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. V tomto dalším soudním řízení by ovšem byla posuzována toliko zákonnost tohoto dalšího rozhodnutí ve věci zajištění, nikoliv zákonnost původního rozhodnutí, jehož soudní přezkum musel být z důvodu odpadnutí podmínky řízení procesním způsobem ukončen. Byť i v tomto dalším soudním řízení mohou být posuzovány totožné skutečnosti, které by byly hodnoceny v řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí o zajištění, nemusí tomu tak být nutně vždy. I kdyby v obou řízeních byly posuzovány totožné skutečnosti, neznamená to, že výsledek řízení bude stejný, jaký by byl výsledek řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí o zajištění, neboť v mezidobí se mohla změnit skutková situace, nebo dokonce právní úprava, nejčastěji se bude lišit kvalita odůvodnění (zatímco prvotní rozhodnutí o zajištění se vydává v časové nouzi, navazující rozhodnutí ve věci zajištění mohou být připravována důkladněji). Výsledek obou řízení tedy může být odlišný (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2019, čj. 2 Azs 330/2018 – 30, zejména body 22 a 28), a proto z hlediska požadavku na efektivitu soudního přezkumu

rozhodnutí o zajištění nelze považovat za dostatečné, že soudnímu přezkumu lze vždy reálně podrobit přinejmenším poslední rozhodnutí ve věci zajištění.

10. [12] Z čl. 5 odst. 4 Úmluvy a čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice nadto plyne požadavek rychlého soudního přezkumu, jemuž se přičítá takový výklad procesních pravidel, který vede k tomu, že je meritorní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění oddalován. Smyslem důrazu kladeného na rychlost soudního přezkumu je zajistit, aby v případě důvodnosti žaloby bylo nařízeno okamžité propuštění cizince ze zajištění. Jde tedy o procesní záruku, která má garantovat, aby nezákonné zajištění nařízené správním orgánem trvalo co nejkratší dobu (viz rozhodnutí ESLP ze dne 8. 11. 2011 ve věci K. proti S., stížnost č. X, bod X). Oddalování meritorního soudního přezkumu důvodů zajištění by evidentně bylo v rozporu s tímto závazkem Č. r., a to nehlédě na to, že správní orgány by mohly záměrně takový soudní přezkum mařit tím, že by vydávaly rozhodnutí o zajištění na relativně krátkou dobu (např. 30 dnů) a následně opakovaně ve stejně krátkých intervalech rozhodovaly o prodloužení doby trvání zajištění, čímž by pravidelně docházelo k tomu, že by před meritorním rozhodnutím soudu o žalobě odpadl předmět řízení z důvodu zrušení přezkoumávaného rozhodnutí ex lege. Existenci tohoto prostoru pro hypotetické zneužití procesní úpravy nelze připustit.
11. [13] Soud shrnuje, že aplikací § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. na případy, na něž dopadá § 125 odst. 6 věta druhá a třetí zákona o pobytu cizinců, by zpravidla bylo porušeno právo zajištěného nejen na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění, ale vždy právo na rychlý soudní přezkum. Z důvodů výše popsaných ve vztahu k efektivitě soudního přezkumu je ohroženo i právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím o zajištění. Předně je třeba uvést, že zrušení rozhodnutí o zajištění ex lege na základě § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců nemá za následek splnění podmínek vzniku nároku na náhradu škody. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, zakládá nárok na náhradu škody pouze situace, kdy je pravomocné (nebo předběžně vykonatelné) rozhodnutí správního orgánu zrušeno či změněno pro nezákonnost. Jak soud uvedl již výše, z konstrukce obsažené v § 125 odst. 6 věty druhé a třetí zákona o pobytu cizinců nelze dovozovat, že by vydáním dalšího rozhodnutí o zajištění bylo rušeno předchozí rozhodnutí o zajištění z důvodu nezákonnosti. Odmítnutí žaloby proti prvotnímu rozhodnutí o zajištění by vedlo k tomu, že by cizinci nebyla poskytnuta soudní ochrana proti rozhodnutí, které považuje za nezákonné, ale přezkumu by bylo skutečně podrobeno až některé z navazujících rozhodnutí ve věci zajištění, které přitom může být zákonné, a tedy nebude soudem zrušeno, třebaže prvotní rozhodnutí o zajištění by neobstálo. Aby bylo cizinci zachováno právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, které je součástí práva na spravedlivý proces dle ústavního pořádku Č. r. a plyne i z práva E. u., musí být dokončeno soudní řízení proti rozhodnutí o zajištění, třebaže v průběhu řízení nastala právní fikce jeho zrušení.
12. [14] Soud tedy dospěl k závěru, že zrušení napadeného rozhodnutí na základě § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců není důvodem pro odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pouze takový výklad vztahu uvedených ustanovení je ústavněkonformní (čl. 36 Listiny a čl. 5 odst. 4 Úmluvy) a v souladu s právem E. u. (čl. 47 Listiny EU a čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice). Soud neshledal důvod pro předložení návrhu Ú. s. na zrušení § 125 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení neukládá povinnost ukončit řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění bez provedení meritorního přezkumu. Zavádí pouze pravidlo automatického zrušení předchozího rozhodnutí o zajištění, které však samo o sobě nemá žádný dopad na postavení cizince ani na soudní přezkum. Rozporný s ústavním

pořádkem by mohl být až výklad tohoto ustanovení ve spojení s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Je-li ovšem možné toto ustanovení vyložit ústavněkonformně, má takový výklad přednost před zrušením části zákona. Soud neshledal za potřebné ani položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru E. u., neboť čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice považuje za zcela jasný (doktrína acte claire).

13. *[15] Soud doplňuje, že nepovažuje za překážku pro další vedení soudního řízení skutečnost, že přezkoumávané rozhodnutí v současnosti již neexistuje, neboť bylo ex lege zrušeno. Jakkoliv by se mohlo jevit jako nesmyslné zamítnout žalobu proti rozhodnutí, které již bylo zrušeno, resp. zrušit již zrušené rozhodnutí, jde pouze o „technický“ pohled na věc. Funkcí soudního přezkumu v daném případě je posoudit zákonnost napadeného rozhodnutí podle stavu v době, kdy bylo vydáno. Tato otázka nebyla doposud nikým řešena, zrušení rozhodnutí dle § 175 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců nevychází z toho, že by správní orgán posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí a v reakci na to se rozhodl vydat rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Soudu nic fakticky ani právně nebrání v tom, aby posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí, třebaže v současnosti již neexistuje (ostatně soudní přezkum správních rozhodnutí je postaven na retrospektivním přístupu). Lze tak zamítnout žalobu proti rozhodnutí, které již bylo ze zákona zrušeno, stejně jako lze rozhodnutím soudu zrušit rozhodnutí zrušené ze zákona. Smyslem zrušení již zrušeného rozhodnutí je vyjádřit, že třebaže rozhodnutí již nevyvolává žádné právní účinky, bylo nadto nezákonné. Takové rozhodnutí soudu má významné satisfakční účinky (morální satisfakce), vytváří předpoklad pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a může mít dopad i na další trvání zajištění cizince. Soud si je vědom judikatury, podle níž zrušení rozhodnutí o zajištění nemá za následek propuštění cizince ze zajištění, je-li v době vydání zrušujícího rozsudku zajištěn na základě formálně jiného správního rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2019, čj. 2 Azs 330/2018 – 30, bod 23). Soud ponechává stranou, zda je tento právní názor souladný s čl. 9 odst. 3 přijímací směrnice a čl. 5 odst. 4 Úmluvy, uvedený právní názor však nepředstavuje důvod, pro který by měl soud rezignovat na meritorní přezkum ex lege zrušeného rozhodnutí o zajištění. Třebaže lze pochybovat o smysluplnosti soudního přezkumu napadeného rozhodnutí v situaci, kdy jeho zrušení nepovede k propuštění cizince ze zajištění, nelze odhlédnout od toho, že i za této situace může zrušení rozhodnutí o zajištění alespoň zprostředkovaně vést k propuštění cizince ze zajištění. Požádá-li totiž následně cizinec o propuštění ze zajištění, bude se muset správní orgán věcně vypořádat s důvody zrušujícího rozsudku. To platí i pro případ, že správní orgány budou po vydání rozsudku vydávat další rozhodnutí o zajištění cizince.“*
14. *K. s. v P. proto přezkoumal meritorně napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodoval bez jednání, neboť s tímto postupem účastníci vyslovili souhlas. Soud přitom dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.*
15. *Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce byl zadržen p. h. dne X v o. K., o. K., poté, co bylo při v. k. zjištěno, že se v n. p. ukrývají č. neznámé osoby, které se daly na ú. Tétož dne bylo s žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, neboť byl přistižen p. h. při v. k., resp. poté, co z místa v. v o. V. u. do o. K., kde byl k. a nepředložil platný cestovní doklad ani povolení k pobytu. Později dne 17. 12. 2019 žalovaný rozhodl o správním vyhoštění žalobce, přičemž doba zákazu vstupu na území členských států E. u. byla*

stanovena na d. r. Dne 27. 12. 2019 podal žalobce odvolání, o němž dosud nebylo rozhodnuto.

16. Součástí spisového materiálu je protokol o výsledku žalobce ze dne X, do kterého žalobce ke své osobě uvedl, že je ž. a má d. s., přičemž se svou r. bydlel v r. d. s. o. spolu p. s. a d. b. v A. v p. L., kde má a. a. z. a kde občas dochází k b. s příslušníky T. V a. nikdy nesloužil. A. opustil, protože se j. o. bál k. m. ze s. s. O. nařídil žalobci, aby odešel pryč z A., ale žádné detaily mu neřekl. Žalobce sám neví, co k. m. přesně znamená ani co by mu mělo hrozit. Na jeho cestu se složila celá rodina, do Í. odcestoval na základě platného víza, do T. se dostal za úplatu díky převaděčům a tam d. m. pracoval ve v. k. Cestovní doklad v T. ztratil při útěku před t. p., a protože se obával, že jej t. p. navrátí do A., odjel s pomocí převaděčů, jimž slíbil peníze, nejprve do S. a dále do Č.r. Dále žalobce uvedl, že si je vědom neoprávněného vstupu a pobytu na území Č. r. K Č. r. nemá žádné vazby, chtěl se dostat do N. Na vycestování nemá dostatek finančních prostředků. Může se vrátit ke svým rodičům v A., ale neví, jaká je tam situace. Už je to delší dobu, situace se mohla uklidnit.
17. Žalovaný si dle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyžádal závazné stanovisko m. k otázce existence důvodů znemožňujících vycestování žalobce z území Č. r. Podle tohoto stanoviska je vycestování možné. V A. je sice nestabilní situace a probíhá tam k. mezi v. a h. T., přičemž u hranic s P. působí i I. s., ale terčem t. ú. jsou především příslušníci o. s. a tyto organizace nepůsobí na celém území státu. Vláda nijak neomezuje právo cestovat v rámci země či do zahraničí, vláda spolupracuje s U. na poskytování ochrany a pomoci uprchlíkům, přičemž do země se v roce X vrátilo až X a. u. z Í. a P. Žalobce není zranitelnou osobou a ani neuvedl žádné konkrétní nebezpečí mučení či nelidského zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy, o k. m. ze s. s. nic neví, a lze proto předpokládat, že žalobce toliko využil obecně zhoršené bezpečnostní situace v zemi k ekonomické migraci do západní E. Pokud by se žalobce vskutku obával o svou bezpečnost nebo svůj život, zcela jistě by požádal o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi, kterou po vstupu na území EU projížděl, nebo alespoň později v Č. r., což ale neučinil a i nyní uvádí, že chtěl do N. Žalobce taktéž neuvedl, že by měl jakékoli problémy s a. s. o. M. tak poukázalo na rozsudky ESLP ze dne 5. 7. 2016 ve věci *A. M. proti N.* a ze dne 9. 4. 2013 ve věci *H. a B. proti V. B.*, z nichž vyplývá, že cizince nelze vyhostit teprve tehdy, pokud byly prokázány podstatné důvody vedoucí k přesvědčení, že by cizinci v případě deportace hrozilo skutečné riziko, že bude vystaven zacházení odporujícímu čl. 3 Úmluvy, tj. zacházení doprovázenému mimořádným stupněm ponížení a pokoření. Pouhá možnost špatného zacházení z důvodu neuspořádané situace v zemi původu nepředstavuje porušení čl. 3 Úmluvy, přičemž obecná situace v A. se podle ESLP nevyznačuje takovým násilím, že by existovalo skutečné riziko špatného zacházení již samotným navrácením cizince do této země.
18. Dne 4. 12. 2019 bylo vydáno napadené rozhodnutí, jímž byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu X dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Žalovaný se v odůvodnění zabýval užitím mírnějších donucovacích opatření, shledal však, že by nebyla možná ani účelná. Žalobce svým dosavadním přístupem prokázal, že nehodlá respektovat právní normy Č. r., a neskýtá tedy záruku, že bude plnit povinnosti uložené správním orgánem. Pokud jde o délku trvání zajištění, zohlednil žalovaný předpokládanou složitost přípravy výkonu správního vyhoštění, neboť je nutné zabezpečit doklady. Je třeba zajistit letenku nebo

vyjednat průvoz žalobce přes jiné státy E. u.; nejsou však známy překážky na straně domovského státu bránící převzetí žalobce. K otázce možnosti vycestování žalobce odkázal na to, že žalobce váhou rodinné a soukromé poměry k zemi původu, a na závazné stanovisko m., které stanovilo, že vycestování žalobce je možné. Napadené rozhodnutí žalobce převzal dne 4. 12. 2019.

19. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států E. u., a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn, nebo pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.
20. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států E. u. a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
21. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
22. Žalobce v jediném žalobním bodu namítá nesprávné posouzení realizovatelnosti účelu vyhoštění, neboť žalovaná měla nedostatečně vyhodnotit hrozící vážnou újmu na straně žalobce, jež vycestování do domovského státu vylučuje.
23. Úvodem soud konstatuje, že důvodnost a věrohodnost žalobcových tvrzení je primárně zkoumána v řízení o správním vyhoštění, kde je pro posouzení situace podstatně větší prostor, než v řízení o zajištění, v jehož rámci je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení (srov. § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
24. Z rozsudku NSS ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, nicméně vyplývá, že „[n]ezbytným předpokladem pro rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124 odst. 1 [zákonu o pobytu cizinců] je úvaha správního orgánu o tom, zda je vůbec možné rozhodnout o správním vyhoštění cizince a toto rozhodnutí vykonat.“ Podle žalobcem citovaného usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, má správní orgán povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124 zákona o pobytu cizinců „možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince

nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

25. V posuzované věci žalovaný vycházel z obsahu závazného stanoviska m., podle něhož je vycestování žalobce do A. možné. M. se přitom vyjádřilo ke skutečnostem plynoucím ze spisu a ke kusým a značně nekonkrétním informacím, které o své motivaci k odchodu z A. poskytl sám žalobce. M. v podkladovém aktu, k jehož odůvodnění je třeba při přezkumu napadeného rozhodnutí s ohledem na jednoznačný odkaz na něj a na ztotožnění žalované s ním přihlížet, přiléhavě poukázalo na to, že žalobce nebyl schopen jakkoliv konkrétně popsat, co konkrétně by mu mělo na základě údajné k. m. v zemi původu hrozit, dokonce nebyl ani schopen tento institut popsat a připustit, že nebezpečí již mohlo v průběhu jeho několikaměsíční nepřítomnosti zaniknout. Žalobce v domovském státě zanechal s. m. s n. d. a jen na údajný blíže nevysvětlený příkaz o. odcestoval do E. V tomto směru s m. a žalovanou souhlasí i soud, že informace o údajně hrozícím nebezpečí pro žalobce v A. byly předloženy ve zcela vágní podobě, která prakticky znemožňuje jejich bližší analýzu z hlediska pravděpodobnosti, důvěryhodnosti či vážnosti předkládaných důvodů, takže je nelze v této podobě považovat za hájitelná tvrzení ve smyslu Úmluvy a jejího čl. 3. I kdyby snad tyto důvody měly reálný základ, m. správně upozornilo na možnost vnitřního přesídlení žalobce uvnitř A., popř. na možnost uchýlení se do některé ze sousedních zemí, čemuž a. vláda nijak nebrání a naopak v péči o uprchlíky spolupracuje s příslušnými m. o. (zejména U.). I kdyby snad žalobce skutečně nemohl reálně dosáhnout ochrany před nebezpečím k. m. prostřednictvím pomoci od státních orgánů ve svém trvalém bydlišti, stále měl a má možnost se přesunout (a to případně i se svou rodinou) do jiného místa v A. pod ochranu mezinárodních organizací provozujících tábory pro uprchlíky v bezpečnějších oblastech země. Nejpravděpodobnější se však vskutku jeví, že motivem odchodu žalobce z jeho vlasti nebyla ani tak obava o vlastní bezpečnost, jako spíše snaha zajistit si lepší životní podmínky v západní E., kam zjevně nejpozději z T. směřoval, namísto toho, aby hledal mezinárodní ochranu blíže své vlasti. Žalobce skutečně je dospělý, zjevně svéprávný, gramotný a zcela zdravý člověk, který může své případné problémy řešit i jinak, než odchodem z vlasti. Je nepopíratelné, že A. není zcela bezpečnou a stabilní zemí, lidská práva jsou tam fakticky omezována, státní orgány nejsou efektivní při výkonu moci a na nemalé části území ani nejsou schopny vykonávat své pravomoci. V řízení však nevyšla najevo žádná relevantní indicie, jež by naznačovala, že právě žalobci hrozí v přímé souvislosti s repatriací skutečné nebezpečí na úrovni srovnatelné s mučením, krutým, nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestem ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Žalobce připustil, že se může vrátit ke své rodině i to, že údajná hrozba k. m. již mohla mezitím pominout. Pravděpodobnost, že by se žalobce nemohl vrátit do země původu, tudíž v době vydání napadeného rozhodnutí nebyla natolik silná, že by byla překážkou zajištění žalobce za účelem připravovaného správního vyhoštění.
26. Z výše uvedeného tedy nevyplývá, že by žalovaný v rozhodné době měl důvodně nabýt podezření, že by mohly být dány důvody znemožňující vycestování žalobce dle § 179 zákona o pobytu cizinců. S ohledem na uvedené tedy soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
27. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, která byla ve věci úspěšná, žádné náklady nad rámec výkonu běžné úřední činnosti

nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší.

28. Posledním výrokem soud přiznal ustanovenému zástupci žalobce odměnu za zastupování za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí věci včetně první porady s klientem a seps doplnění žaloby – § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dvě paušální částky jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, k čemuž je třeba přičíst náhradu za 21 % DPH podle § 35 odst. 9 věty druhé s. ř. s. ve výši 1 428 Kč. Celkem tedy ustanovenému zástupci žalobce náleží odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. února 2020

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce